

ESKİŞEHİR ANADOLU LİSESİ

*Rifat GÜNDAY**

Türkiye sanayileşme döneminde sanayileşemediği gibi, uluslararası ticareti anlayıp yapabilen müteşebbislerden de yoksun bir şekilde geleneksel eğitim sistemiyle bilimsel ve teknolojik gelişmelerden uzak durumda bulunuyordu. Ancak başta askeri amaçla da olsa o günkü teknoloji ve anlayışa uygun okullar açılmıştı (mühendishane-i hümayun sonra da harp okulları). Özellikle II. Abdülhamit döneminde, her vilayete idadi ve meslek mektepleri açılmıştı. Bütün bunlar özellikler şehirlerde yaşayan eşrafın çocuklarını yabancı dil ve ileri fen öğretiminde yetiştirme isteklerini karşılayamadığından bazı aileler çocuklarının üst düzey eğitim alması için yabancı kolej veya azınlık okullarını tercih ediyorlardı. Bu ailelerin çocukları milli maneviyattan uzak ve yabancı kültürde yetişmiş oluyordu. Gerçi üst düzey eğitim veren Galatasaray Sultanisi ise kontenjanı sınırlı olup sadece İstanbul'da vardı. Dönemin maarifçileri; Protestan okulları ile diğer yabancı okulların zararlı etkisinin azaltılması için Anadolu'da Türk Sanat Okulları açılmasını önermekteydiler. Raporla belirtildiği gibi devlet, yabancı okulların zararlı etkisinin farkında, ancak bu soruna bir çözüm de getirememektedir. Türk eğitim tarihi boyunca, eğitim sistemlerinde çeşitli düzenlemeler yapılmış, cumhuriyetle birlikte Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile bütün eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmış, yabancı okulların da büyük bir kısmı kapatılmış, sınırlı sayıdaki yabancı okul eğitim-öğretime devam etmiştir. Yabancı okulların azalmasıyla öğretimini Fransızca yapan Galatasaray Lisesinin başarısı ve gördüğü talep oldukça artmıştır.

MAARİF KOLEJİNDEN EAL'YE

Ankara'nın başkent oluşuyla bürokratların aklı İstanbul'da, özellikle de Galatasaray Lisesinde kalmış; bu boşluk Gazi Lisesiyle(1934-1935) doldurulmaya çalışılmışsa da, ortaokul kısmına talebin çok artması, okul yönetimini zora sokmuştur. Menderes hükümetlerinin milli eğitim bakanları Tevfik İleri ve Celal Yardımcı; hükümetin eğitim politikalarının belirleyicileri olarak, yabancı dille öğretim yapan, fen bilimleri ağırlıklı, girişimcilik ihtiyacını karşılayabilecek, gençlere fırsat eşitliği sunabilecek milli bir okul arayışını sürdürmüşlerdir.

Henüz adı konmamış "yeni tür okulla" ilgili olarak da meclis komisyonlarında; okutulacak derslerin programından, yurt dışından gelecek öğretmenlerin maaşlarına, öğretmenlerin hayat şartlarına ve en çok da okulların hangi şehirlerde açılacağına dair konular hararetle tartışılmış, neticede "Maarif Koleji modeli, eleştirilerle birlikte 4 okul (İstanbul, İzmir, Eskişehir ve Konya) olarak komisyondan geçmiştir. Daha sonra 1955 Bütçe Kanunu'yla Samsun ve Diyarbakır da eklenerek okulların sayısı altıya çıkarılacaktır. Maarif kolejleri ayrıca kalkınma planlarında da yer almıştır. DP bu kadar tartışmaya rağmen söyleminin tersine bu okulları; çağın getirdiği Uluslararası alanda rekabet edebilen donanımlı gençler yetiştirmek amaçlı olarak açmış olduğunu Başbakan Adnan Menderes özellikle belirtmiştir.

Netice olarak "MEB'in yeni okul modeli"; İstanbul, İzmir, Eskişehir, Diyarbakır, Konya ve Samsun'da İngilizce öğretim yapan, yatılı ve erkek öğrencili "Maarif Koleji" adı altında okulların açılmasını TBMM'nin 23 Şubat 1955 tarihli oturumunda onaylanmıştır. Maarif Kolejlerinde yabancı dille yapılan eğitim ve öğretimin amacı: "Öğrencilere bilimsel ve teknolojik gelişmeleri, yabancı dildeki bu tür yayınları izleyebilme, uluslararası toplantı ve tartışmalara ve yayınlara katkıda bulunabilme yeteneğini" kazandırmaktır. Bu amaca uygun olarak yurtdışından da öğretmenler getirilerek matematik, mantık, felsefe, biyoloji, fizik ve kimya derslerinin öğretimi yabancı dille, daha çok da İngilizceyle yapılır. Bu amaç için, bir yıl süren İngilizce hazırlık eğitimi verilir. Ortaokul hazırlık dönemi yoğun bir şekilde; yabancı dildeki uygulamalar (konuşma-yazma-okuma-dinleme), pratiklerle, etkili ve hızlı bir şekilde yapılarak yabancı dil öğretiminde başarı yakalanmıştır.

Eskişehir Koleji; 1955-1956 öğretim yılında dört hazırlık sınıfıyla açıldı (öğretim süresi hazırlık, ortaokul üç yıl, lise üç yıl, toplam yedi yıl) Okul geçici olarak Akarbaşı'nda bulunan Kız Enstitüsü binasında öğretime başlamıştır. Yatılı ve erkek altmış yedi öğrenci hazırlık sınıfında 3 Ekim 1955 tarihinde Türkçe-İngilizce öğretime başlamış oldu. Okulun ilk kadrosu (1955-1956); Ömer Faruk BAYIN (Kurucu müdür), Wallace Weterste, Alice M.Timothy, Maureh Phyllis, Thomas Weitzer (İngilizce), Bedia Özdoğan (Beden Eğitimi), Sait Akbaş(Matematik)'tan oluşuyordu. Okul ilerleyen yıllarda bina yetersiz gelince Tepebaşı semtinde altmış dönüm arazi tahsis edildi. Üniversite tarzında planlanan okul binasının temeli dönemin bakanları Kemal Zeytinoğlu ve Hasan Polatkan tarafından atılmıştır. İlerleyen yıllarda "Maarif Koleji"lerine talebin giderek artmasıyla öğrenci sayılarında artışlar görülecek, İngilizce eğitimin en iyi şekilde verildiği saygın eğitim kurumları haline gelecektir. Okul liseden ilk mezunlarını 1961-1962 öğretim yılında vermiştir. 1964-1965 öğretim yılından itibaren kız ve gündüzlü öğrenciler de alınmaya başlandı. Çalkantılı yılların ardından

kolej binası ancak tamamlanarak 1967-1968 öğretim yılına yetiştirilmiştir. Eskişehir Koleji yeni binasına taşınarak Eskişehir Maarif Koleji adını aldı.

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı maarif kolejleri, Milli Eğitim Temel Kanunu gereği adını değiştirmek zorunda kalacaktır (yabancı menşeli olan kolej adıyla okul olamayacağından). Kolejlerin adının ne olacağı konusu, çok tartışılmıştır. Ankara'da kolej müdürlerinin yaptığı toplantıda isim konusu gündeme gelmiş; Eti, Anadolu ve Selçuklu isimleri arasından "Anadolu" isminde karar kılınmış. Karar da Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanmıştır. Okul ; 1975-1976 öğretim yılından itibaren buldukları illerinin adıyla başlayan "Anadolu Lise"lerine dönüşerek "Eskişehir Anadolu Lisesi" adıyla eğitimine devam etmiştir. EAL'ye 1986 yılında A-Ek blok 2.katına ek derslik yapıldı.(9 derslik.Vali Hanefi DEMİRKOL'un talimatlarıyla.)

Anadolu Liseleri'nin 1997-1998 öğretim yılından itibaren hazırlık ve Ortaokul bölümleri kapanmış, 9. sınıftan itibaren yine merkezi sistemle öğrenci kabulüne başlanmıştır. Kendisi de maarif koleji mezunu (Eskişehir Maarif Koleji - 1971 mezunu) olan Kültür ve Turizm Bakanı Prof. Dr. Nabi Avcı'nın (61,62,63,64 hükümetlerde Milli Eğitim Bakanı) "...Türkiye'nin en orijinal ikinci hamlesi maarif kolejleridir; daha sonra Anadolu liselerine dönüştürülen, sonra orta kısımlarıyla beraber hazırlık sınıfları da kapatıldığı için bunlar Türkiye'de 6 tane açılmıştır, alternatif olsun diye çocuklar ecnebi okullara gitmek zorunda kalmasınlar diye açılmıştır. Türk girişimidir." şeklindeki açıklamaları maarif kolejlerinin üstlendiği role ışık tutmaktadır

Okulumuz 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren ; “Proje Okulu” statüsüne ulaştı.Proje okulunun alt yapı uygulamaları ancak 2015-2016 eğitim öğretim yılı başında uygulanmaya başlandı.Binamızın bazı bölümleri bakımdan geçirilerek yenilendi.Yemekhane ve diğer bölümler de yenilendi.Zemin kat salonu yeniden “Z” kütüphane modeliyle düzenlenerek “Maarif Kütüphanesi” açıldı.

EAL; 2016-2017 Eğitim ve öğretim yılında; 26 şube, 47 öğretmen ve 827 öğrencisi ile yatılı pansiyonu(E) ile Eğitim-öğretim vermiştir.Öğretim yılı sonunda 55. mezuniyet döneminde 197 gencimiz EAL 'den mezun olarak hayata atılmıştır.

*Rifat Günday

EAL Tarih öğretmeni ve Müdürü

*EAL Tarihçesi hakları EAL'ye aittir.Kismen veya tamamen kullanılamaz.

61.YIL